

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 408/2024
07.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Данијел Стоилковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Предраг Вуловић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 392/23 од 17.10.2023. године, у седници одржаној 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 392/23 од 17.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 604/23 од 15.08.2023. године, ставом првим изреке, мал. дете странака ВВ, рођена ... године поверена је на самостално вршење родитељског права мајци овде тужиљи. Ставом другим изреке, одређено је да ће се лични контакт између мал. ВВ и туженог одвијати по следећем моделу: прва три викенда у месецу, почетак од петка од 15 часова до недеље до 18 часова у домаћинству оца; неизменично за време државних и верских празника тако да први долазећи дете буде код оца од 10 часова до 19 часова; за време Крсне славе оца (22. мај) од 10 часова до 19 часова; 10 дана зимског одмора и 20 дана летњег одмора код оца, други дан рођендана детета у домаћинству оца од 10 часова до 19 часова, с тим што ће се преузимање и враћање малолетног детета одвијати на адреси пребивалишта мајке АА из Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 392/23 од 17.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14 ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док указивање на битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 7. ЗПП учињену пред првостепеним судом, није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су живели у ванбрачној заједници од фебруара 2019. године до јануара 2022. године, у којој је ... године рођена мал. ВВ. Тужиља је 17.01.2022. године напустила ванбрачну заједницу, након чега је мал. ВВ остала код оца. Тужиља је 25.01.2022. године засновала нову ванбрачну заједницу са ГГ из ..., а тужени је 14.02.2022. године засновао нову ванбрачну заједницу са ДД. Мал. ВВ од новембра 2022. године, живи у заједници са мајком и њеним новим ванбрачним партнером и његово двоје деце узраста пет и шест година, у двоспратној кући која је у потпуности опремљена. Мал. ВВ је у потпуности адаптирана у домаћинству мајке и лепо прихваћена од стране њене нове породице, осећа се вољено код своје мајке, емотивно је везана за мајку и волела би да живи са њом. Тужиља и ГГ имају и заједничку ћерку рођену ... године. ДД, са којом је тужени засновао нову ванбрачну заједницу и добио ћерку ЂЂ ... године, је посвећена мал. ВВ када борави код њих. На основу извештаја Центра за социјални рад Баточина од 01.10.2020. године, 18.02.2022. године, допунског извештаја од 05.05.2022. године и од 02.08.2023. године утврђено је да, при утврђеним околностима, самостално родитељско право над мал. детета треба да врши мајка, јер је то у најбољем интересу мал. детета, а да се контакт између оца и мал. детета одвија по предложеном моделу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права мал. дете странака поверили на самостално вршење родитељског права мајци и одредили начин одржавања личних односа мал. детета са оцем по предложеном моделу, како је то ближе наведено у ставу другом изреке првостепене пресуде.

Ревизија неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 3. став 1. Конвенције о праву детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. У смислу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, руководи најбољим интересом детета, прописана је одредбом члана 266. став 1. истог закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу члана 270. тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Породични закон у одредби члана 67. прописује да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права које се састоји од дужности и старању о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбом члана 68. - 74. Породичног закона, а суштина свих дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета, што је императив којим су дужни да се руководе. Сагласно наведеном, најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе.

Према одредбама чланова 76. и 77. став 3. Породичног закона, родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот, ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права којим се писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем, које мора бити у најбољем интересу детета и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета. Уколико родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права, као у конкретном случају или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

Процена најбољег интереса малолетног детета, која је утврђена на основу стручног мишљења органа старатељства из извештаја Центра за социјални рад Баточина од 01.10.2020. године, 18.02.2022. године, допунског извештаја од 05.05.2022. године и од 02.08.2023. године, а које је оцењено у склопу осталих изведених доказа, наводима ревизије није доведена у сумњу. Стручно мишљење прихваћено од стране нижестепених судова, дато је, не само с обзиром на исказану жељу детета, (како то ревизија неосновано указује), већ на основу детаљне опсервације актуелне породичне ситуације и породичних прилика парничних странака, посебно узраста мал. детета, његове привржености мајци, чињенице да мал. дете од новембра 2022. године живи у домаћинству мајке у ком је у потпуности адаптирано и лепо прихваћено, али и стручне процене да иако отац, као и мајка, поседује адекватне родитељске капацитете и да нови ванбрачни партнер оца има посвећен однос према мал. детету, при утврђеним околностима не би било у интересу мал. детета да се измешта из породице у којој живи са мајком.

Код таквог стања, изречене мере безбедности заштите од насиља у породици тужиљи према туженом у периоду док је мал. дете живело са оцем, (наређењем МУП – а од 29.01.2022. године тужиљи је изречена хитна привремена мера забрана контактирања и приласка туженом у трајању од 48 сати а решењем Основног суда у Крагујевцу од 30.01.2022. године према тужиљи је одређено продужење хитне мере забране контактирања и приласка туженом као невенчаном супругу у трајању од 30 дана) су без утицаја на дату процену најбољег интереса мал. детета, па тиме и на процену капацитета тужиље да као мајка самостално врши родитељско право, на шта ревизија неосновано указује. Ово с тога што, акт насиља тужиље, поводом којег су изречене наведене мере заштите (чије је трајање истекло), није испољен према мал. детету, већ

према туженом и искључива је последица партнерских односа странака из наведеног периода који (ма колико важни за странке) не могу имати приоритет у односу на најбољи интерес мал. детета утврђен на описан начин.

Имајући у виду изнето, приликом одлучивања о поверавању на самостално вршење родитељског права мајци, најбољи интерес мал. детета правилно је утврђен, сагласно Породичном закону.

Најбољи интерес мал. детета, правилно је утврђен и приликом одлучивања о начину одржавања личних односа са оцем, применом члана чланова 6, 61, 266. став 1. и 270. Породичног закона. По оцени Врховног суда одређен модел одржавања личних односа мал. детета са оцем, у конкретном случају, омогућава одржавање и даље развијање адекватних личних односа између мал. детета и оца, док истовремено обезбеђује туженом да као отац учествује у његовом чувању, подизању и васпитавању и да одлучује о питањима која битно утичу на његов живот.

Имајући у виду наведено, као и да остали наводи ревизије не доводе у сумњу правилност побијане одлуке, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић